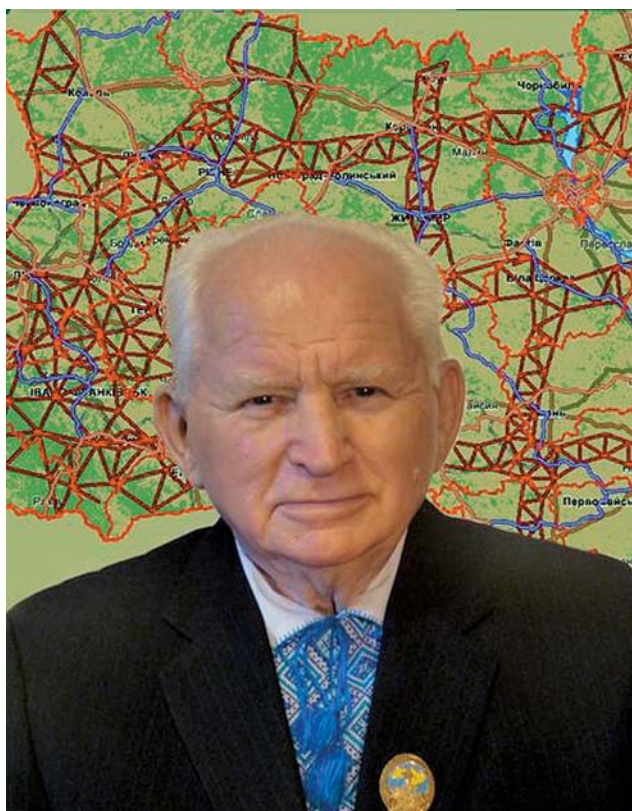

УДК 528.04

Ю. КАРПІНСЬКИЙ¹, В. КУЛИК¹, Б. ЛЕПЕТЮК¹, Р. СОССА², І. ТРЕВОГО²¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, Повітрофлотський проспект, 31, Київ, Україна, 03037, тел. +380442454690² Національний університет “Львівська політехніка”, вул. С. Бандери, 12, Львів, Україна, 79013, тел. +380322582719, ел. пошта: itrevoho@gmail.com

90-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕТЕРАНА ГЕОДЕЗІЇ ТА КАРТОГРАФІЇ ПЕТРА МАКСИМОВИЧА ШЕВЧУКА

Висвітлено виробничу, наукову та громадську діяльність організатора топографо-геодезичного та картографічного виробництва П. М. Шевчука. Відзначено внесок ювіляра у створення Державної геодезичної мережі України, проведення топографічних знімачів та картографування її території.

22 грудня 2018 р. виповнилося 90 років колишньому головному інженеру Підприємства № 13 (1968–1990 рр.), заступнику голови Правління Українського товариства геодезії і картографії (1991–2013 рр.), кандидату технічних наук, доценту Петру Максимовичу Шевчуку.

П. М. Шевчук народився у 1928 р. в с. Поздимир на Львівщині у бідній селянській родині. Він належить до того покоління, яке пережило голодне дитинство і тривожну юність, всі труднощі важких 39–50-х років і було позбавлене можливості нормально жити. Раннє дитинство Петра Максимовича схоже на біографію сотень тисяч його ровесників у Західній Україні.

Шлях до отримання середньої освіти був дуже важким і тернистим. Проте великий потяг до знань допоміг Петру здобути середню освіту, навчаючись

спочатку в місцевій семирічній, а потім в Сокальській середній школі, яку закінчив на відмінно.

У 1949 р. Петро Максимович вступив на геодезичний факультет Львівського політехнічного інституту, а в 1954 р. закінчив його, одержавши диплом із відзнакою і спеціальність інженера-астрономо-геодезиста.

Після закінчення інституту вся професійна діяльність П. М. Шевчука пов'язана з Українським аерогеодезичним підприємством (більше відомим як Підприємство № 13), куди його скерували на роботу. Тут Петро Максимович працював до виходу на пенсію, пройшовши шлях від інженера-астрономо-геодезиста загону № 10 (1954–1956 рр.), старшого інженера загону № 82 (1956 р.), головного інженера загону № 70 (1957–1962 рр.), головного інженера загону № 10 (1963 р.), начальника планово-виробничого відділу (1964–1968 рр.) до головного інженера підприємства (1968–1990 рр.).

На підприємстві П. М. Шевчук грамотно й оперативно здійснював керівництво технологічними процесами топографо-геодезичного і картографічного виробництва, забезпечував зростання його науково-технічного рівня, упровадження у виробництво нових технологій, приладів та обладнання. Багато уваги приділяв науково-технічній діяльності, спрямованій на удосконалення виробничих процесів, упровадження у виробництво новітніх досягнень науки й техніки. Під його безпосереднім технічним керівництвом виконано такі види робіт:

- територія України та Молдови покриті топографічними картами масштабу 1:10 000, причому близько 90 % їх використовується дотепер;
- завершено картографування зазначених вище територій у масштабі 1:25 000;
- завершено побудову астрономогеодезичної мережі 2-го класу, а на територіях інтенсивного економічного розвитку побудовано державну геодезичну мережу згущення 3–4 класів;
- розвинена державна нівелірна мережа 1–2 класів;
- виконано нівелірні зв'язки із сусідніми країнами тощо.

П. М. Шевчук – не тільки талановитий організатор виробництва, а й відомий вчений. У 1978 р. успішно захистив дисертаційну роботу на тему “Питання відновлення та згущення державної геодезичної мережі для забезпечення великомасштабних зйомок”. У 1980–1985 рр. разом із колегами уклав Карту сучасних вертикальних рухів Карпатсько-Балканського регіону, яка вийшла друком у Будапешті (Угорщина). У численних наукових статтях за 1982–1989 рр. дослідник виклав результати науково-технічних робіт з вивчення рухів земної кори, спричинених екзогенними і техногенними чинниками. У 1986 р. в співавторстві з професором І. С. Тревого підготував та видав у видавництві “Недра” (Москва) монографію “Городская полигонометрия”, в якій узагальнено досвід побудови міських геодезичних мереж із застосуванням найсучасніших технічних засобів і технологій, окреслено перспективи розвитку таких робіт.

Загалом П. М. Шевчук опублікував понад 80 наукових праць, які високо оцінили науковці й практики.

Багато уваги Петро Максимович приділяв також питанням професійної підготовки студентів-геодезистів. За наказами Міністерства вищих навчальних закладів СРСР і Головного управління геодезії та картографії при Раді Міністрів СРСР в Підприємстві № 13 було створено філіал кафедри автоматизації геодезичного виробництва Київського інженерно-будівельного інституту. Завідувачем кафедри було призначено П. М. Шевчука. Студенти проходили виробничу практику в експедиціях та цехах підприємства, за матеріалами виробничої практики готували дипломні проекти, захист яких відбувався безпосередньо на підприємстві.

Упродовж багатьох років Петро Максимович підтримував тісні творчі зв'язки із провідними вищими навчальними закладами України, брав активну участь у підготовці кадрів для топографо-геодезичного та картографічного виробництва. У 1971–1975 рр. працював головою Державної екзаменаційної комісії на геодезичному факультеті Львівського політехнічного інституту, а з 1981 до 1994 рр. – у Київському інженерно-будівельному інституті зі спеціальності “Інженерна геодезія”. З 1987 до 1994 рр. читав курс лекцій з організації та планування топографо-геодезичних робіт на факультеті міського будівництва КІБІ.

Петро Максимович умів не тільки добре працювати, але й повеселитися із колективом підприємства. Ліричні українські пісні у його виконанні колеги слухали із великим задоволенням.

Після виходу на пенсію у 1990 р. Петра Максимовича обрали заступником голови Правління всеукраїнської громадської організації “Українське товариство геодезії, аерокосмічних зйомок і картографії” (нині це Українське товариство геодезії і

картографії; УТГК). На цій посаді П. М. Шевчук пропрацював 23 роки (до жовтня 2013 р.). Як заступник голови Правління багато уваги приділяв підвищенню ролі первинних і регіональних відділень Товариства в діяльності підприємств та організацій, становленню і розвитку Державної картографо-геодезичної служби незалежної України, об'єднанню зусиль Товариства і служби для вирішення актуальних науково-технічних проблем галузі, формуванню наукової термінології з цифрового картографування.

У 1994–2002 рр. П. М. Шевчук входив до складу редакційної колегії журналу “Вісник геодезії та картографії”, був активним автором публікацій про діяльність Товариства.

У 1997 р. Петро Максимович переходить на творчу роботу в Науково-дослідний інститут геодезії і картографії на посаду завідувача лабораторії, потім старшого наукового співробітника. Працював в інституті до 2008 р., займався розробленням нормативно-технічних документів для геодезичного виробництва. За його участю і безпосереднім керівництвом розроблено і затверджено низку найважливіших нормативних актів (основних положень, інструкцій, умовних знаків тощо) з проектування та виконання топографо-геодезичних і картографічних робіт.

Після цього П. М. Шевчук повернувся на штатну посаду заступника голови Правління з організаційних питань УТГК. На цій посаді він продовжує працювати над підвищенням ролі Товариства у становленні Державної картографо-геодезичної служби незалежної України, налагодженням тісних зв'язків з міжнародними громадськими організаціями геодезичного профілю.

На II з'їзді УТГК 31 жовтня 2011 р. Петро Максимович увійшов до складу Правління Товариства, перший пленум нового Правління затвердив його на штатній посаді заступника голови Правління з організаційних питань. До з'їзду вчений підготував монографію “XX літ плідної діяльності УТГК (1991–2011 рр.)”, яка вийшла друком у 2012 р. у Видавництві Львівської політехніки.

Загалом у сфері геодезії та картографії П. М. Шевчук пропрацював понад 59 років, здобув великий досвід наукової та виробничої діяльності у цій галузі та незаперечний авторитет і повагу колег, науковців і виробників.

Петро Максимович Шевчук є почесним геодезистом СРСР, України та СНД, йому присвоєно почесне звання “Заслужений ветеран підприємства” (1980 р.), його ім'я внесено до Книги трудової слави ГУГК СРСР (1988 р.). За активну виробничу, наукову та громадську діяльність, зразкове виконання службових обов'язків, значний особистий внесок у розвиток топографо-геодезичних і картографічних робіт він нагороджений знаком “Відмінник геодезії і картографії” ГУГК СРСР (1967 р.), медалями “За

доблестний труд в ознаменування 100-ліття со дня рождення В. І. Леніна”, “В пам’ять 1500-річчя Києва” (1982 р.) і “Ветеран праці” (1983 р.), ГУГК СРСР і Президії ЦК профспілки СРСР (1978, 1981, 1987 рр.), почесними грамотами ВСНТТ (1980 р.), ВЦРПС (1988 р.), Укргеодезкартографії (2003, 2004, 2006 рр.), УТГК (2011 р.), відзнаками УТГК “За заслуги в геодезії і картографії” III, II і I ступенів (2007, 2008 рр.), ім. А. Л. Островського (2009 р.).

22 грудня 2018 року Українське аерогеодезичне підприємство та Науково-дослідний інститут геодезії і картографії за участю УТГК та ветеранів Підприємства № 13 у святковій атмосфері відзначили 90-річчя від дня народження Петра Максимовича.

З цієї нагоди Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи нагородив ювіляра Грамотою “За значний професійний внесок та вагомий науково-практичний доробок у сферах топографо-геодезичного виробництва, ефективну підготовку кадрів для геодезичного виробництва та з нагоди 90-річчя з дня народження”.

Президія Національної академії наук України відзначила ювіляра Подякою за активну співпрацю з Головною астрономічною обсерваторією НАН України з розроблення та впровадження новітніх методів і засобів у галузі геодезії і картографії.

Громадська спілка “Українське товариство геодезії і картографії” нагородила ювіляра Почесною відзнакою “Медаль імені професора М. Г. Відуєва”.

Ветерани Підприємства № 13 та колеги зі співпраці в товариській обстановці відзначили численні заслуги ювіляра, зокрема:

– новаторство і творчий підхід до впровадження у топографо-геодезичне та картографічне виробництво кращих здобутків науки і передового досвіду,

наполегливість та принциповість у вирішенні поставлених завдань щодо покращення якості та підвищення ефективності виробництва. Це ті риси, які характеризують П. М. Шевчука як технічного керівника великого підприємства та науковця;

– він завжди залишався простим, доступним і чуйним, водночас далекоглядним та заповзятим, завжди готовим до прийняття нових, нестандартних рішень;

– Петро Максимович сам дуже прискіпливо ставився до точності виконання робіт і неухильно вимагав цього ж від інших: від виконавця до начальника цеху. Робив це твердо, але надзвичайно тактовно і коректно. Для виконавців він був еталоном людяності, доброти, працелюбства та відданості своїй професії, за це його поважали і любили;

– стилю керівництва Петра Максимовича притаманна довіра до підлеглих. Він був уважним до їхніх ініціатив, постійно спілкувався із працівниками;

– характерна риса Петра Максимовича – уміння спокійно вислуховувати пропозиції щодо застосування тієї чи іншої технології виконання робіт на конкретному об’єкті, навіть попри напружений виробничий ритм;

– Петро Максимович – принциповий, високоорганізований і обізнаний фахівець, головні риси якого – висока порядність, професіоналізм, обов’язковість, схильність до наукових досліджень;

– Петро Максимович – порядна людина, високоерудований професіонал-геодезист, з ним завжди цікаво спілкуватись на різні теми;

– він патріот України і хранитель традицій.

Картографо-геодезична громадськість України бажає шановному Петрові Максимовичу міцного здоров’я, добробуту, радощів буття, тепла і родинного затишку.

Y. KARPINSKY¹, V. KULYK¹, B. LEPETYUK¹, R. SOSSA², I. TREVOHO²

¹ Kiev National University of Construction and Architecture, 31, Povitroflotsky ave., Kyiv, Ukraine, 03037, tel. +380442454690

² Lviv Polytechnic National University, 12, Bandery str., Lviv, Ukraine, 79013, tel. +380322582719, e-mail: itrevoho@gmail.com

90th BIRTHDAY OF PETRO MAKSIMOVICH SHEVCHUK, VETERAN OF THE GEODESY AND CARTOGRAPHY

The production, scientific and public activities of the organizer of topographic-geodetic and cartographic production of P. Shevchuk are highlighted. The contribution of the jubilee to the creation of the State Geodetic Network of Ukraine, the conducting of topographical works and mapping of its territory were noted.

The 4th COSPAR Symposium

Small satellites for sustainable Science And Development

4-8 November, 2019, Hotel Daniel, Herzliya, Israel